

[Alfred Hansen]

økonomiske muligheder for at få en uddannelse.

Vi mener, at man i det mindste for hver af dem burde stille til rådighed som statsgaranterede lån et beløb, der svarer til højeste folkepension for enlige. Vi mener endvidere at have dokumentation for, at de stipendier, som gives i øjeblikket, ikke gives retfærdigt, for de gives også efter forældrenes indtægtsforhold, og det er jo ikke altid, den skattepligtige indtægt er udtryk for, hvad en familie reelt har at leve for.

Jeg skal til slut fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget opfordrer regeringen til snarest at påbegynde en afvikling af de statsgaranterede bank- og sparekasselån og lade dem erstatte af statslån,

går tinget over til næste sag på dagsordenen.«

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i forhandlingen.

J. K. Hansen (S):

Jeg vil gerne starte med at takke undervisningsministeren for redegørelsen vedrørende de uddannelsessøgendes økonomiske forhold, herunder for de bemærkninger, ministeren fremkom med om, at det vil være nødvendigt snarest at foretage skridt til en ændring af udviklingen, der, siden vi fik ordningen med de statsgaranterede lån i 1975, har accelereret meget stærkt i negativ retning for de uddannelsessøgende.

Til beroligelse for ordføreren for forespørgerne, hr. Alfred Hansen, kan jeg meddele, at vi også i socialdemokratiet ser med den største alvor på den udvikling, der er i gang. Men alene af den grund havde hr. Alfred Hansen ikke behøvet at stille den forespørgsel, han har stillet her i dag. Han ville med lethed have kunnet få svar på sine spørgsmål gennem folketingets uddannelsesudvalg. Ja, jeg har da også lagt mærke til, at hr. Alfred Hansen har oplæst svarene på de spørgsmål, vi har stillet i uddannelsesudvalget, her i dag. Der ligger altså svar på en række af de spørgsmål, hr. Alfred Hansen har rejst her i

dag. Vi kender dem altså særdeles godt, og vi ser på dem med den største alvor.

Der skal heller ikke herske tvivl om, at vi i socialdemokratiet ønsker, at alle unge under uddannelse modtager en uddannelsesstøtte, der dækker de faktiske leveomkostninger og det på en sådan måde, at de kan gennemføre deres studier på rimelig vis og inden for en rimelig tidsperiode.

Ved gennemførelsen af studiestøttereformen i 1979, der trådte i kraft i august i fjor, mener jeg at vi kom et skridt i den rigtige retning. Vi fik bl.a. forhøjet stipendiebeløbet, og vi fik nedsat forældreafhængighedsgrænsen for modtagelse af stipendier fra 23 år til 22 år. Således vil en 22-årig udeboende studerende fra 1. august i år kunne opnå 15.000 kr. i stipendier og 16.000 kr. i lån, alt i alt 31.000 kr.

I socialdemokratiet erkender vi, at en del af uddannelsesstøtten må gives som lån, men vi mener også, at det er en meget utiltalende måde, det foregår på i dag, hvor den studerende skal finansiere sine leveomkostninger med højt forrentede statsgaranterede lån i private pengeinstitutter.

Vi vil ikke på nogen måde påtage os paternteten til denne ordning – tværtimod. Det skortede ikke på advarsler fra vores side, da venstre regeringen i 1974 gennemtrufede ordningen med de statsgaranterede lån som eneste lånemulighed. Resultatet ser vi jo i dag. Vi ser, at en studiegæld hos færdiguddannede kandidater på 150.000–250.000 kr. er meget almindelig. Vi ser også, at en afdragsbyrde på mellem 2.000 og 3.000 kr. pr. måned er meget almindelig. Vi ved, at mange unge må forlade studiet midtvejs, tage arbejde og så genoptage studiet, altså forlænge studieårene, simpelt hen for at undgå de højt forrentede lån. Vi ved også, at der er nogle, der giver op halvvejs og simpelt hen forlader studierne for stedse. Vi ved også, at de beløb, det offentlige i henhold til den statsgaranti, man har givet over for bankerne, skal betale til pengeinstitutterne, bliver større og større år efter år. Vi ved, at det i 1980 var 108 mill. kr., og vi skønner – selv om man skal tage et sådant tal med forbehold – at tallet i 1984 vil være 245 mill. kr. Det må vi også tage i betragtning.

Det er kort sagt en helt uholdbar situation, og der er da heller ikke tvivl om, at det er omkring en gældssanering, kræfterne nu må